

...en de geschiedenis herhaalt zich...

Marja van Staalduinen

Toneelstuk in 4 bedrijven voor 6 spelers en één spelende verteller.

Het verhaal loopt parallel met het geboorteverhaal van Jezus. Het is alleen in een moderne jas gezet. Maria raakt zwanger na een uit de hand gelopen dansfeest. Men heeft geknoeid met de drankjes van de groep, waarmee zij uit was gegaan, en niemand kan zich herinneren wat er die avond precies is gebeurd. Zacharias vertelt het verhaal. Eén van de feestgangers, Jos, neemt Maria in zijn huis op, nadat zij door haar moeder uit huis is gezet. Wij volgen Maria en Jos tot en met de geboorte van het kindje.

In dit advent/kersttoneelstuk wordt extra nadruk gelegd op problematiek rondom het tienermoederschap.

Spelers:

Zacharias (vert.)	Man van ongeveer 50 jaar. Is getrouwd met Elisabeth een nicht van Maria's moeder. Gezellige huisvader.
Maria (M)	jongedame van 15 jaar. Eerst wat schuchter, maar naarmate het stuk vordert steeds wijzer en volwassener. (<i>Maria, de moeder van Jezus</i>)
Jos(J)	Man van ongeveer 30. Serieus maar ook vrolijk. (<i>Jozef, de man van Maria, de vader van Jezus</i>)
Moeder van Jos(JM)	Vrouw 50 plus. Vriendelijke behulpzame vrouw.
Moeder van Maria(H)	Vrouw van ongeveer 32 jaar. Verbitterd, maar toch beïnvloedbaar. Draait bij in het stuk.
Gé(G)	Truckchauffeur van Spaanse afkomst. Zijn naam Gé is een afkorting van Jezus ("Gésoes" uitgesproken in het Spaans), een normaal in het Spaans voorkomende roepnaam. Zou eventueel ook nog twee maal voor postbode kunnen spelen. Alleen in laatste bedrijf.
Bella (B)	tienerzwangere/verslaafd/dakloos. Korte leuke rol.

Decor bestaat voor 2/3 uit werkplaats en voor 1/3 uit huiskamer verteller.

Het 2/3 bestaat uit een werk- annex woon- annex slaapplek van Jos. Hier bevindt zich een tekentafel, een bureau vol opgerolde tekeningen en ontwerpen. De nodige tekenattributen, een complete aanrecht met oven en koffiezetapparaat, een eettafel met vier stoelen. Het moet een wat rommelige indruk maken. In het tweede bedrijf moet de vrouwenhand van Maria iets zichtbaar worden, en in het derde bedrijf duidelijk zichtbaar (bloemetje op tafel, kleedje e.d.) Vanaf 2^e bedrijf een kamerscherm voor het slaapgedeelte. Voor het laatste bedrijf zou dit decor makkelijk om te bouwen moeten zijn in een stal. De eettafel met vier stoelen zou op een soort verhoging kunnen staan. Deze verhoging kan in het vierde bedrijf weer gebruikt worden om stroballen op te leggen, die voor het bed van Maria kunnen dienen. Op de vloer dan alleen wat stro. Wellicht een getekende halfopen wand, waarachter (denkbeeldig) een ezel en een os zich schuil houden. Deze twee zullen alleen hoorbaar zijn, niet zichtbaar.

Het 1/3 bestaat uit een stuk huiskamer met één gemakkelijke stoel, een klein tafeltje, een afvalemmertje en aan de achterzijde zichtbaar een deur, die open kan.

Voor het geluid een extra opmerking: er moet een ringtoon komen van de kerkklok van de Uniekerk voor de mobiele telefoon van de verteller. Ook moet er een duidelijk hoorbare trilfunctie zijn. Ook het geluid van een afspeelmuziekje van een trekkoord muziekdosje.

Eerste bedrijf

Zacht licht op de werkplaats, waar Jos aan zijn werkbank een houtsnijwerk aan het maken is. Spot aan op verteller Z. Bij aanvang van het stuk staat de deur naar het kinderkamertje op een kier en horen we Zacharias zijn zoontje naar bed brengen. Er klinkt een baby afspeelmuziekje. De deur gaat langzaam open en achterwaarts komt Z het toneel op. Hij wacht even om te luisteren of het echt stil blijft daarbinnen en sluit dan heel zachtjes de deur, draait zich om en ontdekt dan het publiek. Hij lijkt even te schrikken. Maakt een gebaar naar het publiek: vinger voor de mond en zegt/doet: ssssstttt.

Z. Zo net, toen ik mijn zoontje naar zijn wiegje bracht, was de zaal nog leeg!

Hij ploft zachtjes in zijn luie stoel. Gaat dan weer overeind zitten en neemt een vertelhouding aan. Hij vervolgt:

Z. Goede avond beste mensen. Fijn dat u met zo velen bent gekomen. Nu hoef ik mijn verhaal tenminste niet aan iedereen apart te vertellen. Dat scheelt!.....Mag ik u wat vragen?

Plotseling gaat de mobiele telefoon, die op het tafeltje ligt, af. (harde ringtoon: luidende kerkklok) Z schrikt zelf ook van het harde lawaai en weet niet hoe snel hij het ding uit moet krijgen. De baby begint te blèren en gejaagd neemt Z de telefoon aan.

Z. Met Fijnkerk...Zacharias Fijnkerk!....Wat zegt u?...Het jubileum van de spelgroep van onze kerk?...Ja, dat is dit jaar. Ze bestaan nu 25 jaar....Nou nee, daarvoor moet u bij Ruud Alleblas zijn. Hij is momenteel hoofd van die club.....Nee, dat is Wim de Jong, die gaat dáár weer over...Maar neemt u mij niet kwalijk, ik ben vanavond oppas en de kleine brult...ja,ja, dank u...tot ziens. (*naar het publiek:*) Sorry mensen, even een huilbui wegwerken.

Z. gaat de baby kamer binnen, doet het licht aan en zegt kalmerende woordjes, trekt weer aan het muziekkkoordje en het huilen stopt. Hij stapt weer voorzichtig achteruit de woonkamer in en houdt een stinkende luier ver van zijn gezicht. Hij doet het licht uit en sluit zachtjes de deur. Hij weet niet hoe snel hij die stankbron in de afvallemmer moet dumpen en trekt er een vies gezicht bij.

Z. Zo, die is weer stil. Ik heb toch maar even dat minder lekker ruikende bijproduct van mijn zoon opgeruimd, anders krijg ik straks Elisabeth weer op mijn dak. Zij vindt, dat ik er wat dát betreft, de kantjes vanaf loop. Maar dat geef ik natuurlijk nóóit toe!
Waar was ik ook alweer met u....oh, ja, ik wilde u vragen, of u wel eens dingen mee maakt, waarvan u denkt: Heb ik dit niet al eens eerder mee-gemaakt?! Is dit nu een samenloop van omstandigheden, of lijkt het nu

alleen maar zo alsof je het al eerder hebt meegemaakt. (*wacht even*)
Nou, het volgende heeft Elisabeth's nichtje, Maria, meegemaakt. Het begon eigenlijk, toen Maria net een jaar of vijftien was. Wat was nu het geval....

Spot uit op Zacharias, spot aan op werkplaats Jos, waar hij nog steeds lekker bezig is met een blok hout.

J. Zo, dat begint er al aardig op te lijken.

Hij streelt met zijn vingers over het houtsnijwerk. Plotseling gaat de deur open en komt Maria volkomen overstuur en lijkkleek zijn huis/werkplaats binnen. Ze doet de deur achter zich dicht en leunt daarna met haar rug tegen de gesloten deur. Jos kijkt geschrokken op. Hij staat direct op en loopt naar haar toe.

J. Maria, wat is er gebeurd? Je ziet krijtwit.

Jos legt een hand op haar schouder. Eerst is het even stil. Dan heft Maria haar hoofd op, kijkt Jos met betraande ogen aan en begint beverig met horten en stoten te vertellen:

M. Jos, ik ben het huis uitgezet en ik weet niet waar ik naar toe kan gaan. Eerst ben ik naar "Ons Kapelletje" gegaan. Je weet wel, aan de Oude Binnenweg. Ik hoopte dat de rust daarbinnen mijn hersens naar een oplossing zouden brengen. Maar nee...! Jos, jij bent de enige vriend aan wie ik durf te vragen of ik onderdak zou kunnen krijgen...

Jos reageert onthutst.

J. Wat? Uit huis gezet! Is jouw moeder helemaal gek geworden...Je zit nog op school, je bent net 15. Dan kan je toch zomaar niet op straat worden gezet? Er móet wat gebeurd zijn. Maria, kom op...vertel!

Maria, als één hoopje ellende vertelt:

M. Ja Jos, er is een reden... (*even stil om moed te verzamelen verder te gaan*)...Ik..eh.. Ikke...eh... ik ben ...eh...ik ben een beetje zwanger!

Nu het hoge woord eruit is trekt Jos geschrokken zijn hand terug. Kijkt even naar haar platte buik, dan weer naar haar gezicht. Herstelt zich, neemt haar bij de elleboog en leidt haar naar de tafel, zeggend:

- J. Een beetje zwanger bestaat niet. Je bent het of je bent het niet! Je houdt me toch niet voor de gek hé? (*kijkt Maria vragend aan*) Nee, je houdt me niet voor de gek.
- M. Jos, ik ben zwanger. De test liegt niet. Eerst had ik niets in de gaten. Maar ja, toen bleef het maandelijkse “pretpakket” uit en ik dacht nog: zo, da’s lekker, deze keer geen gedonder. Een fijne speling van de natuur. Maar ja, deze maand werd ik het weer niet. Mijn moeder zat me al zo vreemd te observeren de afgelopen weken, en gisteren zei ze ineens: “Ik heb morgen ochtend een afspraakje gemaakt voor jou, bij de huisarts. En ik ga mee! Jij denkt zeker je moeder om de tuin te kunnen leiden. Nou, mooi niet! Het zit goed fout bij jou” ...(*even pauzeert Maria om op adem te komen*) En ze had gelijk! Een kleine test bij de huisarts en mijn leven staat op zijn kop.

Jos gaat nu ook aan tafel zitten en vervolgt:

- J. Maria, niemand wordt zomaar zwanger! (*denkt even na*) Het is toch niet gebeurd op die bewuste avond, toen we met de hele groep uit ons dorp uit zijn geweest bij die grote dancing?

Maria knikt hulpeloos van ja

- J. Ik kan me bijna niets meer herinneren van wat er die avond allemaal gebeurd is. Alleen die verschrikkelijke hoofdpijn, die me nog dagenlang niet los wilde laten. En dat terwijl ik de Bob was en niet eens alcohol gedronken heb. Ze hebben daar vast gerotzoid met onze drankjes. Jij was toch ook zo ziek naderhand?! Trouwens de hele groep was gevelde, hoorde ik later.
- M. Inderdaad. Doodziek!. Van die avond kan ik me alleen nog vaag die gozer herinneren met die getatoeëerde vleugels op zijn rug en dat ik met jou aan het begin van de avond gedanst heb. (*Jos knikt instemmend*) Voor de rest is de avond voor mij één zwart gat. Maar het móet die avond gebeurd zijn. Ik hoopte dat jij mij er nog iets van zou kunnen vertellen. Jij was de Bob....Jos, jij kent me toch!? Jij wéét toch ook dat ik dat soort dingen niet doe?...Zó erg, dat ik me er niets van herinner...geen enkele herinnering van de eerste keer...en dan nog met zulke gevolgen...Mijn moeder is woest! Ze wilde die dancing aanklagen en nog veel meer. Ze heeft mij uitgemaakt voor al wat mooi en lelijk is..en ook nog voor...en dat vindt ik het ergste..hoer..*(begint weer te snikken)* Ze zei:”Mijn huis uit, dit huis is geen bordeel!...daar heb ik me nou 15 jaar voor uitgesloofd...is dit nu jouw

dank"?....d'r UIT ! (*weer een aantal snikken*)

Jos, ik wist niemand, waar ik zo gauw naar toe kon gaan. Alleen jij. Als je blijft, stuur me niet weg....help me Jos...help me!

Maria kijkt Jos smekend aan. Hij lijkt even niet te weten hoe hij moet reageren.

Denkt nog even na voor hij vervolgt:

J. Maria, iemand zwanger maken, of van iemand zwanger raken is niet niks. Het is té erg..je moet je toch iets kunnen herinneren..

Jos kijkt Maria hoopvol aan, echter zij knikt zielig van: nee .

J. Die bewuste avond, vóór mijn black out, hebben wij samen nog heerlijk gedanst, toch ?

M. Ja, dat herinner ik me ook nog, maar Jos, helaas houden daar mijn herinneringen dan ook op. Daarom hoopte ik..... dat jij...dat jij... misschien de vader zou kunnen zijn. Op de één of andere manier lijkt het dan allemaal niet zo erg....

J. Niet zo erg! Ik ben twee keer zo oud dan jij. Men zou wel eens rare dingen van mij kunnen gaan zeggen. (*even stil*) Ooit heb ik eens verking gehad. Zij was mijn grote liefde. Met haar had ik wel oud willen worden. Ik deelde alles met haar. Niemand op deze aarde weet meer van mij dan zij.(*diepe zucht*) Ik was zelfs al tekeningen van meubels en snijwerk aan het maken. Geld, dat wij er anders aan uit zouden moeten geven, hield ik op die manier dan weer over. (*bitter*) Maar nee, voor ik haar officieel kon vragen ging ze aan de haal met zo'n flitsende computer-freak. Blijkbaar leefde ze liever in een zeepbel dan op een massief houten bank. Het is nu alweer 8 jaar geleden en ik heb mezelf beloofd, nóóit meer zó diep een ander mens te vertrouwen.

M. Gossie, Jos, dat heb ik echt niet geweten allemaal. Ik vind jou gewoon een sympathieke vent, die mij een veel te jong bakvisje zou vinden. Maar die bewuste avond voelde alles anders. Ik ben dus wel een heel domme bakvis geweest en daar is misbruik van gemaakt. Oh Jos...wat moet ik ...

Maria begint weer mistroostig te huilen. Jos stelt haar gerust:

J. Ik zal je vanavond heus de straat niet opsturen. Jij neemt mijn bed maar, dan slaap ik vanavond wel op een matje op de grond. Maar eerst ga ik wat eten halen. Je moet wel erge honger hebben nu.

Jos wil naar de aanrecht lopen als Maria zegt:

M. Nee, dank je wel Jos, ik wordt al misselijk bij de gedachte aan eten.
(*even stil en vervolgt dan:*) Ik heb er zelfs aan gedacht of ik....of ik misschien niet naar zo'n....nou ja....je weet wel....waar ze het...eh...weghalen...Maar diep van binnen wil ik dat eigenlijk helemaal niet.

Jos komt snel teruglopen, legt zijn handen op haar schouders en kijkt haar doordringend aan.

J. Nee, Maria, het is léven. Het is ook voor de helft van jou. En wie weet, al kan ik me dat niet eens voorstellen, ook wel voor de helft van mij.
Weet je,....

Plots wordt er op de deur geklopt. Maria schrikt, en Jos doet de deur open voor z'n moeder.

JM. Maria, jij hier? Ik had zo laat geen bezoekers verwacht bij jou Jos.

Ze kijkt nieuwsgierig van de een naar de ander.

J. Mam, Maria heeft wat problemen thuis en logeert vannacht bij mij, nietwaar Maria?

M. (bibberig) Jjjaa, dat is beter dan op straat!

Jos z'n moeder loopt op Maria af.

JM. Wat ! Heeft jouw moeder jou op straat gezet? Zo is zij niet...Kom, vertel

Voor zij te dicht bij Maria kan komen vangt Jos haar op.

J. Mam, laat haar nu even met rust. Je ziet toch dat ze helemaal uit haar doen is.

JM. Sinds die snol jou 8 jaar geleden liet zitten heb ik jou niet meer zo behulpzaam gezien tegenover de dames. Wat moet ik daar nu weer van denken?!

*Ze wil weer richting de tafel lopen, maar wordt weer tegengehouden door Jos.
Onder lichte dwang leidt hij zijn moeder terug naar de deur.*

J. Sorry mam, ik kan je nu verder even niets vertellen. Doe mij, en Maria, nu een plezier en laat ons hier vanavond met rust. Ik bel je morgen wel even op, dan hoor je wel wat er aan de hand is. Zeg maar even niets tegen pa, want als die hoort dat er een dame in het spel is, dan weet je het wel. Dan ziet hij in gedachte al een lange rij kleinkinderen staan. *(hij kijkt Maria hierbij even verontschuldigend aan).*

JM. Goed, goed..ik ga al. Eigenlijk wilde ik alleen je was even halen, dat mag toch wel ?

En wéér probeert ze om Jos heen naar binnen te glippen, maar Jos heeft haar door, verspert haar de weg en werkt haar resoluut de deur uit.

J. Mam, het eerste wat ik morgenochtend doe, erewoord.
JM dreigend met haar vingertje:

JM. Morgenochtend, vóór 10 uur. Anders sta ik om kwart over tien weer weer hier op je stoep! Dag.... *(deur dicht)*

J. Pfff, dat viel niet mee!

Jos loopt terug naar de tafel en gaat weer bij Maria zitten.

J. Hoe ver ben je eigenlijk?

M. Bijna drie maanden zei de dokter. Ze heeft me nog wat foldermateriaal in mijn handen gedrukt. Ze had wel door dat het nieuws mij overdonderde. Uitgebreid praten zou beter op een ander tijdstip uitkomen. Het is allemaal zó onwezenlijk...en tegelijkertijd toch ook bijzonder...

J. Ik denk dat je maar snel onder de wol moet kruipen. De slaap brengt je misschien antwoord op al je vragen. Morgen praten we verder, oké? Ik heb geen nachtgoed voor je, maar dat regelen we morgen wel. Hou vannacht maar aan wat je aan hebt. Het is hier s nachts best koud.

M. Je bent een goede vriend, Jos.....de beste die ik heb.

Jos leidt Maria naar zijn bed, dat er erg rommelig er bij ligt. Stop Maria in. Daarna spot uit werkplaats en spot aan op verteller Z. Tijdens het vertelgedeelte wordt het decor van de werkplaats iets aangepast. Er wordt een kamerscherm geplaatst voor het bed, de ergste rommel is opgeruimd. Kortom er is een vrouw in huis!

Zacharias geeft zijn zoontje de fles. Hij schrikt op wanneer plotseling de spotlights weer op hem gericht worden. Hij stelt de kleine op z'n gemak en richt zich weer tot het publiek:

- Z. Ja mensen, zo werd die beste Jos met Maria's zwangerschap geconfronteerd. Zijn moeder...ja, die was stiekem wel ingenomen wel ingenomen met de situatie. Zij had de hoop op kleinkinderen, na een debacle van een paar jaren daar voor op dat gebied bij Jos, een beetje opgegeven. Máár..... God's wegen zijn ondoorgrondelijk. Dat zie je maar weer.

De fles is nu leeg en Z laat zijn zoontje even over zijn schouder hangen voor een boertje. Hij klopt het kind even op het ruggetje, maar dan golft er toch het nodige uit het kleine mondje over Z's overhemd.

- Z. Getvrrrr....(hij kijkt verontschuldigend naar het publiek en zegt:)
Z. Oh....sorry....eerst maar even die jongen in zijn wiegje terugleggen. Ik ga zo verder met het verhaal.

Het ritueel van naar bed brengen herhaalt zich weer, en als Z uiteindelijk weer in zijn stoel zit vervolgt hij:

- Z. Ja, Jos heeft wel wat bedenktijd nodig gehad vóór hij besloot om Maria definitief bij hem in te laten trekken. Het ís me ook nogal niets! Met Maria heeft hij afgesproken dat zij samen het kindje een thuis zouden bieden. Henriëtte, Maria's moeder, kreeg later toch weer erge spijt van haar bruuske uit-huis-zetting. Ze wilde Maria weer terug in huis opnemen, maar Maria wilde dat toen niet meer. Zij koos voor Jos en zijn werkplaats.....
Trouwens, dat God's wegen ondoorgrondelijk zijn hebben ook Elisabeth en ik ervaren. Mijn vrouw is bijna drie keer zo oud als Maria. Zij is nu 45 jaar. Wij dachten dat wij geen kinderen kónden krijgen en hadden ons daar al zo'n beetje bij neergelegd. Hoop hou je altijd, maar dat onze grootste wens tóch nog in vervulling zou gaan, heb ik nooit meer durven dromen. Wij hebben ons steeds getroost door op te passen op kinderen van anderen, als die eens een paar dagen weg wilden zónder handenbindertjes. Zo ook pasten wij vaak op Maria, het dochttertje van een nicht van Elisabeth, Henriëtte....inderdaad! Maria was een beetje óns kind. Ze was hier vaak. Ook al omdat Henriëtte er toch alleen voor stond.En wat wil het geval?! Ruim een jaar geleden bleek Elisabeth ineens zwanger te zijn. Een steeds stillere wens naarmate onze jaren verstreken. En dán.. aan de vooravond van de overgang....wát een overgang...zwánger! Ik kon er niet over uit....wist niet wat ik moest zeggen....wij....toch nog!(*even stil*)

En toen die keer dat Maria hier kwam vertellen dat zij zwanger was. Tjonge, ik schrok er best van hoor. Maar Elisabeth zei, dat ons kindje in haar buik ongeduldig begon te trappelen op het moment dat Maria de kamer binnen stapte. Het leek wel, zei ze, dat hij toen al wilde spelen met het andere, ook nog niet geboren kameraadje. Maar goed...terug naar het verhaal. Hoe ging het nu verder bij Jos in de werkplaats. Een half jaartje later stond de vlag er als volgt bij:

SPOT UIT VERTELLER EN SPOT AAN OP WOON/WERKPLAATS JOS.

TWEEDE BEDRIJF

Er staat een bloemetje op tafel. De deur gaat open en de moeders van Jos en Maria komen beiden binnen. Jos z'n moeder met een wasmand vol gewassen en gestreken goed. Ze sluiten de deur niet goed. Hij blijft een kiertje open.

JM. Nou Henriëtte, dat is ook toevallig. Twee zielen één gedachte.

H. Inderdaad, leuk toeval. Ik wilde eigenlijk even polshoogte gaan nemen bij onze kinderen. Het is allemaal heel wat voor die twee. Ik moet eerlijk bekennen, dat ik groot respect heb voor jouw Jos. Het is nogal wat om een zwangere tiener in je huis op te nemen.

JM. (*scherp*)Ja zeker, er zijn ook mensen die “zulke gevallen” juist op straat Schoppen!

H. (*aangeslagen*) Zo, die is raak!

Met wat afhingende schouders, als geslagen, loopt Henriëtte naar een stoel bij de tafel en laat zich daarop zakken. JM zet de wasmand op het aanrecht, draait zich weer naar Henriëtte, kruist de armen voor haar borst en kijkt de ander grimmig aan.

H. Ik weet het. Ik ben meer dan de fout in gegaan met mijn woede uitbarsting en de uit huiszetting. Weet je, de geschiedenis herhaalt zich..

JM laat haar grimmige houding wat varen en komt geïnteresseerd luisterend dichterbij.

JM. Hoe bedoel je, de geschiedenis herhaalt zich!?

Henriëtte recht haar schouders en vraagt:

H. Hoe oud schat je mij? (*zonder op antwoord te wachten:*) Ach, láát het antwoord ook maar. Over het algemeen schat men mij ouder dan ik ben en dat moet ook maar vooral zo blijven. Om zelf mijn vraag maar even te beantwoorden: Ik ben 32!.....Gaaf het kwartje al vallen?

JM. Ja Henriëtte, het valt! En dus ook de appel die niet ver van de boom valt. Tjonge!

H. In mijn geval was ik wel wat ouder dan Maria. Je weet hoe heftig de liefde kan zijn. Zeker als je jong bent. Ik was er toen heilig van overtuigd dat mijn Jacob net zo verliefd was op mij als ik op hem. In gedachten was ik al veel verder..maar nee dus. Ik bleek aangelopen te zijn tegen een “in ieder stadje een ander schatje”. En dat wist iedereen behalve ik dus! (Zucht.)

JM. Maar jij weet tenminste wie de echte vader van Maria is.

H. Dat wel, maar hij liet me zitten. En dan mijn ouders..de schande was ondragelijk voor hen. Ik moest de deur uit en ze brachten mij naar zo’n tienermoederhuis aan de andere kant van Nederland, in Emmen. Vreselijk, dat ik zo ver van huis was, maar daar heb ik veel steun gehad van een mentrix. Dank zij haar heb ik mijn én Maria’s bestaan redelijk op de rails gekregen.

JM En toch zet jij dan zelf jouw dochter zomaar het huis uit als haar het zelfde overkomt!!?

H Ik kon het op dat moment niet verkroppen dat zij haar kansen, waar ik zo hard voor heb moeten bloeden, zomaar weggooid. Pas later begreep ik dat het allemaal eigenlijk buiten haar schuld om is gebeurd. Mijn Maria is nu driedubbel slachtoffer: Ze is kind van een tiener, ze is gedrogeerd en misbruikt in een dancing en ze wordt nu zelf tienermoeder. Alles, álles heb ik er aan gedaan om Maria een opvoeding te geven waarin ze niets te kort kwam. Zelfs voor een eventuele studie heb ik geld opzij weten te leggen. En nu...nu wil ze niet eens meer naar mijn raad luisteren.

JM Had je liever gezien dat ze naar een tienermoederhuis was gegaan in plaats van hier onder de goede zorgen van mijn Jos?

Henriette haast zich hier tegenin te gaan:

H Nee,nee, maar ze moet zich wel goed laten informeren hoe ze verder kan. Ze wil niet veel meer van mij aannemen en ik begrijp donders goed waarom, maar dit foldermateriaal wat ik verzameld heb zou haar goed kunnen helpen. Met name de brochure van de Stichting FIOM.

Henriette graait in haar handtas, pakt er wat folders uit en legt ze open op de tafel. JM’s houding verandert van beschuldigend naar belangstellend en H laat de geslagen houding wat varen.

JM FIOM? Wat is dat voor stichting?

H Zij begeleiden tienermoeders naar de juiste hulpinstanties, b.v. voor huisvesting of financiële ondersteuning. Maar ook voor bijvoorbeeld hulp bij de praktische problemen die bij een bevalling komen kijken. Zouden jij en Jos niet kunnen doen alsof jullie hiermee op de proppen zijn gekomen, dan wil ze misschien wel contact opnemen met FIOM.

JM gaat nu ook aan tafel zitten. Ze denkt na. Even zijn beide dames stil.

JM Ik zal Jos polsen. *(bedachtzaam)* Zou het toch niet beter zijn als Maria hoort wie haar vader is?

Ze wordt ruw onderbroken door H.

H Nee! Als ik de tijd daarvoor rijp acht, zal ik het haar nog wel eens vertellen, maar dat is nú niet! Beloof me dat je het voor je houdt!?

H kijkt JM dwingend/dringend aan en JM doet zo'n beetje haar hand voor haar hart:

JM Nou ja, met tegenzin akkoord.

Terwijl ze dit zegt wordt de deur, die niet helemaal gesloten was, opengedruwd en komt een dikgebuikte Bella binnen. Zij is een zeer onverzorgde tiener. Broek met een wijd open gulp, bretels om het zaakje omhoog te houden. Haren smerig in de war. Bij het binnenkomen haalt ze beide handen langs haar neus om te voorkomen dat er snottebellen uit druipen. Ze zeult een kartonnen doos mee. Zeer plat/onverschillig pratend:

B Hé, de deur stond open hoor. Jullie horen zeker bij Maria. Die komt er zo aan. Die buurvrouw een paar huizen terug moest zo nodig effe met d'r babbelen.

Dan komt Maria ook naar binnen.

M Oh?! Jullie allebei hier?! Gezellig. Mag ik jullie even voorstellen: Dit is Bella van de gespreksgroep. Wij kennen elkaar sinds kort.

Bella zet de doos op de grond neer en loopt op de beide dames toe om ze een hand te geven. JM geeft aarzelend een hand en veegt die snel goed af, maar H trekt een zeer vies gezicht en weigert de hand, haar handen stijf langs haar lichaam houdend.

B Hallo mevrouw (JM) Prettig kennis met u te maken.

B *(richt zich tot H)*Hallo.....nou dan niet!

Onverschillig draait B zich naar M om die een verontschuldigend gebaar maakt en dan zegt:

M Bella komt even wat spullen bij mij neerzetten. Ze is dakloos en háár kindje zal eerder komen dan de mijne. Het kraampakket, dat ze vandaag gehad heeft mag ze even hier stallen, totdat ze weet waar ze heen kan gaan voor de bevalling. Dan haalt ze het weer op. Ook hier intrekken is geen optie. Jos zou een stuip krijgen bij het idee alleen al.

H lijkt te schrikken bij dat idee en slaat haar hand voor haar mond en ook JM lijkt even uit het veld geslagen.

B Oh, da's echt niet nodig hoor. Ik mag soms bij Sjaak in z'n doos. Alleen heeft hij nogal last van luis.

Dit zeggend krabt Bella nog eens even extra op haar hoofd. JM bekijkt even snel de hand die ze zojuist gegeven had en H kijkt zo mogelijk nog vliezer dan ze al deed, en Bella vervolgt:

B Niet dat hij dat erg vindt. Hij is zelfs wel blij met die extra "dakbedekking" op zijn hoofd om deze tijd van het jaar.

Maria vindt het nu welletjes en probeert de situatie te redden:

M Kom Bella, zet die doos nu maar daar naast die grote doos bij de teken-tafel. Dan moet je weer snel terug naar hoe heet ze ook al weer....Nou ja ze zou een kwartiertje op je wachten en als je niet terugkomt helpt ze je niet aan een adres. Dat is nu toch echt heel belangrijk voor jou. Je kan toch niet bevallen in Sjaak z'n doos?

Bella kiest eieren voor haar geld, zet de doos op de gewenste plaats. De beide dames deinzen terug als ze iets te dicht langs hen heen loopt. Dan teruglopend kan Bella het niet laten en geeft H een schouderklopje. Deze geeft een gil-letje van schrik en Bella moet daarom grinniken. M kijkt haar quasi boos aan en wijst naar de deur.

B. Zodra ik wat weet hoor je van me Maria en bedankt hé, dat ik die doos even bij jou kwijt kan.

Bella verdwijnt door de deur en de dames zuchten opgelucht.

H Maria, waar heb je dat schepsel nu weer opgepikt? Kijk toch uit waar je je mee inlaat. Wie weet wat ze nog meer allemaal met zich meedraagt.

M Ach mam, ik heb het nu zo getroffen, maar die arme Bella dus echt niet. Geen huis, verslaafd en hoogzwanger. Het kleine beetje hulp dat ik haar kan bieden, door die doos hier even te stallen is dan toch echt niet te veel hoor! Ze doet zich stoer en zelfstandig voor, maar ik weet wel beter. Ze is doodsbenauwd voor wat haar te wachten staat. Ze heeft het allemaal diep weggestopt, maar ja, dát helpt je niet hé. Nu is ze serieus op zoek naar hulp en gelukkig krijgt ze die via de gespreksgroep. Maar eh, willen jullie koffie?

JM Ja lekker, en ik moet wel even zeggen dat je er blozend gezond uit ziet jongedame. Hoe was het vanmorgen bij de verloskundige? Daar moest je toch heen?

Maria een beetje terughoudend:

M Oh, goed hoor. Om een beetje weg te kunnen blijven van de nieuwsgierige blikken van de andere dames, die naar hun afspraak komen, mag ik steeds een half uurtje vóór het spreekuur bij haar langskomen. Volgens de verloskundige gaat het goed met het kindje en ook met mij. Ik heb het hartje horen kloppen en het kindje gezien via een echo. Ze heeft er zelfs een fotoprint ervan afgedrukt en die heb ik gekregen.

JM+H (*samen smekend*) Oh, mogen we het zien?

M Nee, eerst Jos. Hij is zó goed voor mij en voor het kindje. We hebben afgesproken dat we voorlopig doen alsof hij de vader is, en ik zou niets liever willen dan dat het echt zo is. Na de geboorte laten we een DNA onderzoek doen en dan zien we wel verder. Jos is zelfs een wiegje aan het maken. Kijk daar liggen de stukken hout ervoor. Ook gaat hij iets moois uitsnijden voor versiering. (*trots*)Timmerman hé!

Terwijl Maria dat zegt stapt Jos naar binnen.

J Goedemiddag allemaal. Tjonge, zo ben je eenzaam vrijgezel en dan heb je ineens een vrouwtje, een moeder en een schoonmoeder. En Maria (*een dankbare liefdevolle blik naar haar*)bedankt voor je compliment.

JM Maria zal hier wel blijven, maar wij blijven niet, hé Henriëtte?

JM staat op en probeert H mee te slepen om te vertrekken.

J Nee moeder, dát is m'n bedoeling niet. Ik vind het juist gezellig dat jullie hier zijn.

De dames zakken weer op hun stoel. Ook Jos gaat aan de tafel zitten en Maria gaat naar het aanrecht om koffie te zetten. Steeds kijkt ze om naar haar bezoek en praat mee met het gesprek vanaf die plek. Jos vervolgt:

J Het is voor Maria allemaal best wel een beetje eng hoor, zo'n eerste zwangerschap, de aanstaande bevalling. *(Maria knikt instemmend)* Trouwens voor mij ook!

M Gelukkig mag ik naar zwangerschapsgym. Ik ben wel veruit de jongste, maar dat vind ik niet erg. Zo van lieverlee kom ik in de laatste periode en gepraat wordt er tóch. We beginnen altijd met een kopje koffie of thee gevolgd door een stukje uitleg. Er wordt ook erg veel gelachen daar.

H Weten jullie hoe dat in onze tijd heette? Olifantenballet! Ha ha ha

JM Dat is waar en het ging vaker niet door dan wel. Toen werd die gym nog gegeven door de verloskundige zelf. En of de dames het er om deden, ze werd steevast tijdens of vlak vóór de gym weggeroepen voor een bevalling, en dan stonden wij weer voor een dichte deur.

H Ja, en dan de mannenavond! Al die zenuwachtige, zich stoer voordoende mannen, héél liefhebbend mee puffen met hun vrouwen..hi hi..Ben jij al geweest Jos?

J *(geschrokken)* Nee, die eer is mij nog niet te beurt gevallen.

Op dat moment wordt de post door de brievenbus gegooid. Desgewenst kan dat ook afgeleverd worden door b.v. er een pakket bij te doen dat niet door de deur kan. G zou de rol van postbode erbij kunnen doen. Het volgende stukje tekst kan worden overgeslagen als de post gewoon door de brievenbus valt. Jos gaat naar de deur en opent deze.

PBG Goede middag samen. Eén pakketje voor de timmerman en direct ook maar de rest van de post. Wilt u even tekenen meneer?

Jos neemt de hele handel aan en tekent voor ontvangst. Sluit de deur weer achter de postbode.

J Alstublieft, mijn krabbeltje!.....tot ziens meneer.

Jos neemt de hele handel mee naar de tafel, zet het pakket met de post er op naast de tafel en neemt weer plaats. Maria is nieuwsgierig naar de post en pakt het stapeltje om te kijken of er nog iets voor haar tussen zit. Ze pakt er een enveloppe uit en bestudeert deze aan alle kanten, dan geeft ze hem aan Jos en legt de overige post weer op het pakket.

M Hier Jos, voor jou. “Persoonlijk en strikt vertrouwelijk”. Dit is vast niet de uitnodiging voor de mannenavond van de gym. Jouw naam staat er met grote sierlijke letters op geschreven. Wat een duur postpapier. Van wie zou deze brief zijn?

J Niet zo nieuwsgierig dametje, ik zal het straks wel even openen. Zo te zien komt hij van mijn oom August van Houten.

JM Oh jee, dan zal er bij ons ook wel zo’n enveloppe op de deurmat zijn gevallen. Ik ga er maar eens snel vandoor. Je vader weet niet waar ik blijf.(JM staat gehaast op.)

M Maar de koffie dan?!..... Mam, jij blijft toch nog wel even?

H Tuurlijk. Bij mij thuis wacht er toch niemand op me.

JM gaat snel naar de deur roept in het algemeen: “tot ziens” en is vertrokken. Verbluft blijven de anderen achter.

M Nou nou, die had ineens haast! Ik wilde jullie nog wel Jos zijn pronkstukje laten zien.

Maria loopt naar de werkbank en pakt een houtsnijwerk op. Ze streelt het gestoken motief en geeft het daarna aan haar moeder.

M Kijk eens mam, wat een kunstenaar is mijn Jos, hé.

Jos glundert en H kijkt bewonderend en ietwat jaloers van het houtsnijwerk naar Maria en van Maria naar Jos en van Jos weer naar het houtsnijwerk. Dan zegt ze toch wat verbitterd:

H Nou Maria, jij was minder welkom 15 jaar geleden.

M Ja mam, ik weet dat jij het heel zwaar hebt gehad, maar daar kon ik toch niets aan doen. Je hebt mij altijd goed verzorgd en geholpen. Je stond altijd voor me klaar(*zacht*)nou ja, tot een half jaar geleden dan!

H (*buigt het hoofd*)Ja, ook Els heeft me flink de mantel uitgeveegd, maar jullie moeten begrijpen, dat het voor mij ook een enorme schok was en...

Terwijl H praat gaat Jos naar Maria toe, legt beschermend zijn arm om haar schouders en zegt door H's verklaring heen:

J Ach, gedane zaken nemen geen keer. Het is nu toch mooi opgelost zo, nietwaar Maria?

Maria knikt opgelucht. H lijkt zich nu wat teveel te voelen en staat op.

H Ik zal jullie toch maar niet langer ophouden. Die koffie kom ik een andere keer wel halen. En...eh....mooi houtsnijwerk Jos. Ik ben benieuwd naar het eindresultaat.(*gaat naar de deur en verdwijnt, zeggende:*)Doei.

H steekt haar hand nog op bij wijze van groet en verdwijnt. Jos draait zich naar Maria, omvat met zijn handen haar boller wordende buik en zegt bezorgt:

J Voel ik het nou bewegen? Doet dat geen zeer Maria, al dat gedraai van binnen?

M Pijn is niet het juiste woord. Vreemd en toch eigen. Zo zou ik het omschrijven. Het is wonderlijk. Hoe meer ik er over nadenk, hoe meer ik het leven als een wonder ervaar. Een geschenk dat uit zichzelf weer nieuw leven schenkt.(*verbaast bij haar eigen woorden*) Ik voel me ineens ouder. Dat merkte ik pas goed toen ik bij Els langs ging. Ineens was mijn tante een soort gelijke. Zó vreemd. En toch is zij drie keer zo oud als ik. Wij vormen twee uitersten. Ik extreem vroeg zwanger en zij juist extreem laat. Je weet dat ik nog niet zo lang zwanger was toen ik bij haar langs ging om zelf te vertellen dat ik ook een kindje zou krijgen. Els zei, dat het kindje in haar buik opsprong op het moment dat ik bij haar de deur binnenkwam bij. Maf hé?

Even zijn ze beide stil.

J Gods wegen zijn ondoorgrondelijk. Weet je, in de nacht nadat jij bij mij aanklopte heb ik een rare droom gehad. In mijn droom werd mij verteld dat ik voor jou en het kind moest zorgen. Dat is óók maf! Maar toch heb ik het wel gedaan, en dat blijf ik doen!

Weer zijn ze samen stil. Jos neemt weer plaats aan de tafel en Maria schenkt koffie. Dan valt haar blik weer op de enveloppe. Ze legt de enveloppe bij de kopjes op het dienblad en loopt naar de tafel, zet de kopjes neer en geeft Jos de enveloppe.

M Jos, nú die enveloppe. Toe nou, maak open. Ik brand van nieuwsgierigheid!

J Typisch vrouwelijk!

Tergend langzaam opent Jos de brief, vouwt hem open en zegt niets. Maria wordt alleen nog maar nieuwsgieriger. Ze gaat achter Jos staan en probeert zo mee te lezen.

J Ahum..ahum..(schoolmeesterachtig) Zitten jij!

Gedwee gaat Maria aan tafel zitten. Jos plaagt niet langer en vertelt:

J Het is een uitnodiging voor een familiediner met kerst. Dit doet mijn oom eens in de zoveel tijd. En als ik aanspraak wil maken op mijn erfdeel, móet ik aanwezig zijn. Zo niet, dan gaat er een streep door mijn naam, en dat zou een duur streepje zijn. Mijn oom is niet getrouwd. Of eigenlijk is hij wel getrouwd...met zijn fortuin. Met het geld dat ik ooit van hem zal erven, zou ik mijn zaak goed in de steigers kunnen zetten en onze toekomst veilig stellen.

M Hoe weet je nou dat hij zoveel bezit?

J Daar is hij altijd heel open over geweest. Hij is nu behoorlijk op leeftijd, 87 jaar. Vroeger maakte hij door het jaar heen een rondje langs alle familieleden. Maar nu is hij oud, rolstoelgebonden en honkvast. Dus, als Mohammed niet naar de berg komt, dan komt de berg maar naar Mohammed!

M Wat bedoel je daar nu weer mee? Is jouw oom islamitisch?

J *(lacht)* Welnee suffie, dat is gewoon een spreekwoord. Ik, of eigenlijk wij moeten naar hem toe. Nu ben ik met twee, misschien straks met drie. Des te groter wordt mijn erfdeel.*(Jos kijkt vergenoegd)*

M Oh,*(ietwat teleurgesteld)* dus mijn situatie levert jou geld op!

Jos springt geschrokken op.

J Ja, eh nee, Maria. Tuurlijk heb je gelijk als je zegt, dat deze situatie mij voordelen biedt, maar ik had jou zo-wie-zo tóch geholpen en in huis genomen. Echt, dat meen ik uit de grond van mijn hart.

Jos loopt om de tafel heen, legt de handen op Maria's schouders en herhaalt:

J Echt.

Spot uit werkplaats/woonkamer Jos en spot aan op verteller Z.

Zacharias is opdruk oefeningen aan het doen, als hij opeens weer midden in de spotlights staat. Hij lacht naar de zaal, staat rustig op en zegt:

Z. Ja mensen, onze Johan zit natuurlijk wel opgescheept met een ouderpaar, dat bijna zijn grootouders hadden kunnen zijn. Als ik nog een robbertje wil stoeien met hem over een jaar of zes, moet ik wel zorgen in conditie te blijven. Een potje voetballen met die kleine, of lange fietstochten maken. Daar verheug ik me nu al op. Kinderen houden je jong zegt men. Hoe oud waren Sarah en Abraham ook alweer toen zij uiteindelijk zelf nog een zoon kregen? Wie het weet mag me dat na de voorstelling even komen vertellen!

Waarom we onze zoon Johan noemden?! Nou, dat is niet zo moeilijk. Als jij Zacharias heet en je vrouw heet Elisabeth en je denkt kinderloos te moeten blijven. En totaal onverwacht, op latere leeftijd, worden je gebeden toch nog verhoord en krijg je alsnog een kind...., dan is er naar onze mening maar één naam geschikt: Johannes! Daar hebben we voor het dagelijks gebruik maar Johan van gemaakt.

Voor Maria is eigenlijk alles andersom. Zij is tienermoeder. Maar gelukkig weet ze zich gesteund door Jos (*Z gaat weer zitten*) Toen Maria een maand of zes was, was Elisabeth's tijd gekomen. Of eigenlijk moet ik zeggen, was Johan's tijd gekomen. We waren voorbereid op een zware bevalling, vanwege Elisabeth's hogere leeftijd. Nou, ik kan u zeggen dat hij niet van zelf

kwam. Wat een uitputtingslag. Wat was ik blij, toen ik uiteindelijk het hoofdje zag komen. Gelukkig ben ik niet onderuit gegaan. Ja, jullie willen niet weten hoeveel vaders liggend de binnenkant van hun oogleden aan het bekijken zijn, terwijl hun vrouwen het zwaarste werk van hun leven leveren. Maar goed, hij was er! Jullie hebben hem gezien, tóch?! Ons prachtkind.

Zacharias kijkt zeer tevreden, als ineens zijn mobiel weer begint te "luiden". Hij grist de mobiel van tafel, maar laat hem per ongeluk weer uit zijn handen glippen.

Z. Verd.....(*kijkt verontschuldigend naar het publiek*) oh...sorry..."kerktelefoon"!

Met het luiden van het mobieltje, begint ook Johan weer te blèren. Z maakt een gebaar van time out naar het publiek, drukt de telefoon uit en snelt naar de babykamer. Je hoort hem het kind gerust stellen:

Z. Oh, Dorus Duiker, moest papa z'n mobiel weer zo nodig laten luiden..... domme papa.....kijk eens, hier....je speentje....

Dan volgt weer het terugkom ritueel naar de woonkamer. Z gaat zitten, pakt de mobiel en richt zich eerst even tot het publiek:

Z. Zo nu eerst dat kreng op trillen zetten.... Ja, ik bedoel mijn mobiel hoor! Klaar! Waar waren wij ook alweer. Oh, ja. Maria was inmiddels al aardig op weg naar haar bevalling. Volgens mij moest ze nog zo'n week of zes toen die uitnodiging kwam van Jos zijn oom. Dat kwam erg ongelukkig uit. Maar ja, optimistisch als wij (!) jonge mensen zijn, lieten ze zich niet uit het veld slaan en troffen de nodige voorbereidingen voor hun reisje naar de familietelling. Het verhaal gaat verder op de dag dat Jos 31 jaar werd. Maria had, zonder dat Jos het wist, thuiswerk gedaan voor de firma Strikko. Ze is erg handig hoor, die dekselse meid. Ze had genoeg bij elkaar "gestrikt" om een gouden herenketting met hanger voor hem te kopen. Hoe dat ging die dag? Nou, kijken jullie zelf maar.....

SPOT UIT VERTELLER Z / SPOT AAN WERKPLAATS/WONING JOS

Derde Bedrijf

Maria is bezig met de ontbijttafel. Het is nog donker buiten en koud in huis. Het is Jos zijn verjaardag. Ze doet het licht aan en draait de thermostaat op. Als alles klaar is loopt ze naar het aanrechtkastje en haalt daar een mooi ingepakt cadeautje uit. Ze legt het bij Jos zijn bord, dan legt ze haar handen even om haar inmiddels behoorlijk uitpuilende buik en zegt:

M Zo kleintje, we zullen die “oude timmerman” maar eens even wakker maken. Des te langer duurt zijn verjaardag.

Ze loopt naar het kamerscherm, steekt haar hoofd om de hoek en roept:

M Johos, Johos...opstaan!! Het ontbijt wacht.

Maria gaat terug naar het aanrecht en kookt een eitje.

J Huh...ja,ja....kom d’r zo aan...

Van achter scherm klinkt een boel gestommel en dan komt Jos achter het scherm vandaan. Haar in de war, pyjama slordig aan. Hij rekt zich eens lekker uit, strijkt met zijn handen door z’n haar en ziet dan verrast de ontbijttafel.

J Nou, nou, waar heb ik dat aan te danken?

Maria draait zich om, legt het gekookte ei bij zijn bord en loopt naar Jos toe. Haar buik zit wat in de weg, maar ze feliciteert hem met drie flinke zoenen. Jos reageert wat schaapachtig, maar toch vereerd blij.

M Jos, héél hartelijk gefeliciteerd met je verjaardag. En omdat ik zo vreselijk dankbaar ben voor alles wat je voor mij en het kindje doet, wil ik jou iets geven. Het ligt naast je bord. Maak nou open!

Maria duwt Jos naar zijn stoel, pakt het cadeau en drukt het in zijn handen. Jos gaat er eens even goed voor zitten en Maria blijft bij hem staan

J Ja, ja, rustig...Ik ben net wakker.

Jos opent tergend langzaam de verpakking. Maria kan haar ongeduld niet onder stoelen of banken schuiven.

J Wat een sjiek doosje....(*opent het*)Oh, Maria...een ketting (*bekijkt hem*)
Mooi zeg! Dank je wel.

M Zie je wat er aan hangt Jos? Geloof, hoop en Liefde. Ik geef jou deze ketting, omdat je die drie dingen juist aan mij hebt gegeven.....Mag ik hem bij jou omdoen?

J Tuurlijk. Niet iedereen kan zeggen, dat hij met geloof, hoop en liefde om zijn nek rond loopt.(*hij lacht*) Maar meisje, dat moet een aardige duit gekost hebben. Hoe kom jij aan zoveel geld?

Terwijl ze de ketting om probeert te doen zegt Maria:

M Dat is eigenlijk mijn geheimpje, maar nu zal ik het je maar opbiechten. Steeds als jij timmerwerk buiten de deur had, heb ik thuiswerk gedaan voor de firma Striko. Heel licht werk met lage verdienste. Maar vele kleintjes maken ene grote. Zo kreeg ik het geld voor die ketting bij elkaar. Jij verdient veel meer dan dit, maar meer kan ik jou nu niet geven. Het restant, met daarbij het geld wat ik de komende weken nog verdien, is voor de baby uitzet. Ik heb al het een en ander van mama gekregen, maar ik zou zo graag iets van mezelf aan mijn kindje geven. Een teken dat hij of zij écht gewenst is. Dat vind ik belangrijk.

Maria neemt weer plaats aan tafel. Een kort gebed en dan gaan ze aan de boterham.

J+M Heer, dank U voor al het goede dat wij weer van U mogen ontvangen.
Amen.

M Eet smakelijk Jos. Laat het eitje niet koud worden.

J Ik moet er nog steeds aan wennen dat ik zo verwend word. Vroeger pakte ik gewoon een boterhammetje, zette een pot koffie die ik de hele ochtend warm hield. Daar nam ik af en toe een mok van.

M (*trekt een vies gezicht*)Bah, oude koffie.

J Smaakt best hoor, maar ik zal eerlijk toegeven dat het niet haalt bij jouw vers gezet bakkie.
Trouwens, nu we zo samen aan tafel zitten kunnen we mooi even ons reisje naar het noorden plannen. We gaan toch samen hé?

M Ja, dat was toch al afgesproken. Of wilde je mijn moeder mee hebben op de achterbank?!(*lacht naar Jos*)Ik heb gisteren voor de zekerheid nog wel even gevraagd aan de verloskundige of het nog wel kon zo'n, dag of tien vóór de uiterekende datum. Ze zei: "Als je jezelf maar kalm houdt en voldoende middagrust inbouwt en niet langer wegblijft dan nodig, dan zou het moeten kunnen. Oh ja, en niet alleen blijven. Je weet immers maar nooit!"

J Geen probleem. Ik zal je als een schaduw volgen (*steekt twee vingers in de lucht*) Erewoord! Ha, het zou een stunt zijn als we plots met 3 personen bij mijn oom aankomen. Dan zou de rest van de familie pas echt jaloers zijn. (*kijkt vergenoegd*)

M Nou, ik hoop dat het kindje keurig begin januari komt, dan zal het mooi volgroeid zijn. Maar eerlijk is eerlijk, ik zal blij zijn als ik van dit vrachtje verlost ben.

Even eten ze in stilte verder. Dan kijkt Jos naar de klok en schrikt:

J Oh ja, dat is waar ook. Dat ben ik jou vergeten te zeggen. Ik moet vanmorgen vóór half negen bij het schoolhoofd zijn voor die verbouwingsklus in de kerstvakantie...Shit...ik heb nog net een half uurtje om daar op tijd te komen...Sorry Maria, dat ik jouw verrassingsontbijtje zo in de war schop. Maar vanmiddag, na jouw rustuurtje, zo rond een uur of drie zorg ik er voor om weer thuis te zijn. Dan maken we er wat gezelligs van.

Maria kijkt eerst wat teleurgesteld, maar herstelt zich snel en zegt:

M Komt eigenlijk best uit Jos, want ik wilde vanmorgen een appeltaart bakken. Dat heb ik nog nooit gedaan, dus ik hoop dat hij eetbaar zal zijn. Heb je trouwens nog vrienden uitgenodigd?

J Nee, de jongens lijken me wat te mijden sinds jij bij mij bent ingetrokken. Ze weten geloof ik geen raad met de situatie en zolang de kleine er nog niet is laat ik het maar zo. Echte vrienden zullen toch wel van zich laten horen en voorlopig heb ik niet zo'n behoefte aan het drinkebroergedoe. Ik begin echt een beetje te wennen aan de huiselijkheid met jou. Maar nu moet ik me snel aankleden en uit de voeten maken. Help jij me even met de kraag van die blouse, daar heb ik altijd ruzie mee!

M Oké.

Samen verdwijnen ze achter het kamerscherm. Lichten uit.

Spot aan op de klok, die drie uur aanwijst. Korte pauze.

Moeilijk op gang komend, komt Maria van achter het scherm tevoorschijn.

Gaat voor de spiegel staan, haalt even een kam door haar haren. Dan belt de postbode weer aan. Maria gaat naar de deur en doet open.

M Goede middag postbode, wat heeft u voor moois voor ons?

PBG Goede middag dametje. Een pakket van de firma Striko . Als u wil kan ik de retourzending gelijk meenemen. We hebben een afspraak met die firma dat we die service verlenen.

M Nou, wat graag. Dat scheelt mij een hoop gedoe. De doos stond al klaar voor verzending.

Maria draait zich om en loopt naar de tekentafel, waarnaast de doos voor de Firma Striko staat. Ze bukt zich moeizaam, om de doos te pakken. De postbode ziet hoeveel moeite het haar kost en biedt aan:

PBG Laat mij maar mevrouwetje!

Hij zet zijn doos neer, loopt naar de andere doos en pakt hem op. Lacht naar Maria:

PGB Voor mekaar zo! Tot ziens!

Maria sluit de deur achter hem. Bukt zich moeizaam om de andere doos op te pakken. Loopt ermee naar de tekentafel om hem daar weer neer te zetten. Een paar enveloppen glijden er vanaf. Zuchtend en steunend raapt Maria de papieren van de grond. Ze laat de post even door haar handen gaan:

M FIOM...Stichting Go-2-school...GGZ...nou, nou, ze weten me wel te vinden...eens zien...de rest is voor Jos. Hé daar is een enveloppe van de zwangerschapsgym. Yes, hij wordt vast uitgenodigd voor de mannenavond. Zo lief van hem, die schat. Het blijft bijzonder dat hij zich zo ontfermt over mij en het kindje...hm..

Plotseling gaat de deur open en komt Jos thuis. De deur sluit niet helemaal.

J Hallo, schoonheid, daar is tie weer. *(kust Maria op haar wang)*

M Hai. Is de bespreking goed verlopen vanmorgen?

Jos doet zijn jas uit, hangt hem op en gaat op z'n gemak aan tafel zitten.

J Ja, dat wordt een hele leuke klus voor mij. Waarschijnlijk volgen in de volgende schoolvakanties nog meer renovatie klussen. En tegen een eerlijke prijs.

Dan overhandigt Maria hem de post. Kijkt wat bedrukt naar haar eigen stapel.

M Jos, ze blijven wel aanhouden hé met hun adviezen en bemoeienissen.

J Ja meisje, maar wat wil je nou. Je bent nog geen 16, je bent zwanger en je woont op een ander adres dan vóór de zwangerschap. Zowel via de huisarts als via de verloskundige worden al die instanties gealarmeerd. Het kan toch ook heel anders gaan, zoals bij Bella!

M Ja, zoals dát ging toen ik haar voor het eerst zag! Bij de praatgroep voor tienermoeders stapte ze zomaar ineens naar binnen. Net als ik 15 jaar, maar daarnaast verslaafd, dakloos en zwanger. Ze is verder dan ik in haar zwangerschap. Ik wist niet dat er zich zoveel ellende kon opstapelen rond één persoon.

J Maria, jij bent echt beschermd opgevoed door je moeder. De wijk waar jullie wonen is een keurige probleemloze buurt. Oké, één probleempje dan. *(hij kijkt lachend naar Maria)* Maar die zijn er op opgelost te worden... *(trots)*...door mij!

M Toch zou ik Bella graag willen helpen. Ze heeft nu gelukkig contact gelegd met FIOM. Hopelijk krijgt ze nu hulp bij het zoeken naar opvang, dan zullen de bevalling en de nazorg ook voor haar geregeld zijn. Maar toch....Jos, als alles achter de rug is, dan zou ik graag mijn school willen afmaken en door willen leren. Mijn doel is een opvanghuis voor tienermoeders op te richten. Een heel huiselijk huis, waar je jezelf welkom en geborgen kan voelen, zoals ik mij hier bij jou voel.

J Nou,nou, dat is een behoorlijk hoog doel. Ik had gehoopt dat er voor mij nog plaats zou zijn in jouw leven en voor (*gekscherend*)de mij beloofde appeltaart!

Maria reageert wat gefrustreerd door dit verspringen van onderwerp.

M Mama heeft me beloofd, dat wanneer ik na de geboorte weer naar school zou gaan, zij mij financieel zou steunen. Ze zei dat jij je inkomsten keihard nodig hebt voor de opbouw van de zaak. Als jij ook nog de lasten voor studie zou moeten dragen zou zij dat niet fair vinden. Ze had al geld opzij gelegd voor mijn eventuele studie en vond dat ik dat maar aan moest nemen. Dan voelde zij zich wat minder schuldig. Nou daar kon ik weinig tegen in brengen.
En Jos, er zal heus plek blijven voor jou als jij dat wilt, heel veel plek!

Maria staat moeizaam op van haar stoel, loopt naar het aanrecht en haalt de appeltaart tevoorschijn. Ze roept triomfantelijk:

M Ta rá..de appeltaart! Ook daar zal plek voor blijven hoor Jos.

J Als hij smaakt zoals hij eruit ziet, kan je wat mij betreft naast alle andere bezigheden ook een bakkerij beginnen.

M Gekkie!

Maria snijdt de taart aan. Dan wordt er op de deur geklopt en zonder antwoord af te wachten gaat de deur open en stappen JM en H samen binnen, zingend Er is er één jarig hoera, hoera, dat kan je wel zien dat is hij!!!! De dames feliciteren Jos en zien en ruiken dan de taart. Weer blijft de deur een kier open.

JM Jij ook gefeliciteerd Maria.

H Ja,ja en met het behalen van je bakdiploma, zo te zien.

Maria (en Jos ook) glundert trots. De dames nemen plaats aan tafel en Maria gaat naar het aanrecht. JM staat snel op en zegt:

JM Nee, nee, zitten jij! Laat mij maar even. Snij jij de taart maar verder aan dan zorg ik voor het koffie transport en zo....Oh, jeetje, vergeet ik helemaal mijn cadeau. Jos, en ook voor jou Maria, als de kraamhulp weer weg is zal ik nog een poosje bijspringen met de was en de schoonmaak.

J Dank je wel ma, daar ben ik, eh zijn wij, heel blij mee.

JM gaat weer verder met haar koffie-missie.

H Jos, ook ik heb voor jou ook nog iets: Hulp voor verse vaders. Een ludiek boekje, waar je hartelijk om zal kunnen lachen. En Lena, als jij nog assistentie nodig hebt, wil ook ik wel een paar keer de handen uit de mouwen steken. Door mijn werk kan ik niet overdag en door de weeks, maar 's avonds en in het week-end zit ik thuis en ben daar nu toch maar alleen.

Jos neemt het boekje met belangstelling aan, bekijkt de voor en de achterkant en zegt lachend:

J Een baby...en nu? Vanavond, als jij naar bed bent Maria, ga ik hier eens even lekker in grasduinen.

H Zeg Jos, wat heb jij eigenlijk om je nek hangen? Ik wist niet dat mannen ook kettingen droegen.

M Nou mam, niet zo ouderwets! Het is juist stoer zo'n sieraad voor een man. En Jos, laat eens zien wat eraan hangt!

Jos trekt het hangertje uit zijn kraag tevoorschijn. JM komt ook nieuwsgierig aanlopen en bekijkt de ketting van dichtbij. Jos zegt:

J Heb ik van m'n meisje gehad. Zien jullie wat het is?

JM Ja zeker, geloof, hoop en liefde. Tjonge Maria, zó jong en nu al zo romantisch en wijs.

H Zal een aardige duit gekost hebben. *(kijkt vragend naar Maria)*

M Ja, jullie denken toch niet dat ik al die tijd op de bank ga zitten wachten en uitbuiken tot die kleine vindt dat het zijn of haar tijd is?! Nee, er bestaat zoiets als thuiswerk. Ik zag een paar maanden terug een advertentie staan in het streekblad en daar heb ik op gereageerd. Sierstrikken maken voor de firma Striko. Maak je er 100 dan betalen ze je voor 100, maar maak je er 500, dan verdien je 5 keer zoveel. Voordeel is dat je het kan doen als het uitkomt en je kan stoppen op elk gewenst moment. Zelfs Jos wist van niets. Kijk, daar naast de tekentafel, naast die andere doos daar zitten de spullen in.

J Dus dát zit in die doos. Ik wist al niet waar die vandaan kwam. Ik dacht ik zal maar niet in jouw privé wroeten, want ik vermoedde wel dat die doos niet voor mij bestemd was, met al dat strikgedoe erop.

Koffie en taart worden uitgedeeld en dan wordt er plotseling op de deur geklopt. Jos staat op en doet open.

J Bella!, Kom binnen! Wat een verassing om jou hier te zien.

Bella heeft een soort metamorfose ondergaan. Haren verzorgd, kleding nu beter aangepast aan de situatie.

B Goede middag allemaal. Het lijkt wel een feesie hier. Is er iemand jarig?

De vrolijke stemming van de moeders lijkt op slag weg te zijn. Ze zijn wel verrast door de uiterlijke veranderingen van Bella. Bella merkt wel dat de 2 dames niet zo blij zijn met haar bezoek.

B Ik zal jullie niet verder storen hoor, ik kom alleen mijn doos effe halen.

Bella richt zich opgelucht tot Maria:

B Maria, ik heb eindelijk een plekkie gevonden. Die eh..mantra-dinges van de gespreksgroep...(*Maria valt haar in de rede*)

M Je bedoelt onze mentrix, mw. Goedendorp.

B Ja, die. Ze heeft geregeld dat ik in Rotterdam terecht kan. Via Altra jeugdzorg ben ik voorlopig een half jaar zonder zorgen. Sjaakie vindt het wel jammer, dat ik zijn doos niet meer wil delen, maar ik heb zo'n hekel aan die luizendoes van die ...mantrax. Ze heeft me gedwongen om zo'n does te nemen. Ik had geen keuze. Als ik naar Rotterdam wil mag dat alleen zonder die "pietjes".

Maria komt ook naar de deur en zegt gastvrij:

M Wat vind ik dát nou fijn voor jou Bella, daar word ik blij van.(*imiteert het reclame toontje van de mona toetjes*) Wil je soms ook een kopje koffie met een lekker stuk appeltaart? Jos is jarig.

JM, H en zelfs Jos kijken wat zuinig bij dit royale aanbod van Maria. Bella merkt het natuurlijk en lost het op door te zeggen:

- B Nou, de dames zien me liever gaan dan komen Maria, maar daar ben ik wel aan gewend hoor. Het lijkt me beter als ik mijn kraampakket mag meenemen en weer ga.
- M *(verlegen met de situatie)* Het pakket staat bij die andere dozen naast de tekentafel. Jos, help jij haar even? Dan snij ik even een lekker stuk taart af voor jou Bella, voor onderweg.

Maria snijdt een flink stuk van de taart, loopt naar het aanrecht en doet het stuk in een plastic zakje Jos loopt met Bella naar de tekentafel en pakt voor haar het pakket op en draagt het voor haar. Ze lopen dan wel langs de tafel met de twee moeders, waarvan vooral H probeert zo ver mogelijk bij Bella vandaan te blijven, zowel bij het lopen naar als het lopen vanaf de tekentafel weer terug naar de deur. Maria komt er snel achteraan en drukt Bella de taart in handen. Bella legt het stuk op de doos met het kraampakket.

- M Hier Bella, lekker voor straks. Laat je me weten wat jouw adres wordt in Rotterdam, want als jouw kindje geboren wordt wil ik je graag op komen zoeken. Ons telefoonnummer had ik je al gegeven toch?!
- B Oh Maria, dank je wel voor alles. Jij was een van de weinige die mij heeft willen helpen. En dat terwijl je zelf toch ook behoorlijk in de problemen zat. Ik ga mijn leven beteren. Ik zal ervoor zorgen dat mijn kindje geen zwerfkindje wordt. Met een beetje hulp "van boven" moet dat toch kunnen lukken hé?!
Ik zal je zeker laten weten waar ik mag wonen en als ik jou ooit ergens mee kan helpen, dan zeg je het maar.

Bella omhelst Maria bij wijze van afscheid en zegt over haar schouder tegen de dames aan tafel:

- B Ik breng echt geen luizen over hoor, maar als jullie er een paar zoeken wil ik wel aan Sjaakie vragen of hij een keertje bij jullie langs wil komen!

Lachend en met een blik van verstandhouding naar Maria verdwijnt Bella door de deur. Maria sluit de deur achter haar en samen met Jos gaat ze weer terug naar de tafel. De dames schamen zich een beetje voor hun gedrag. H zoekt snel een ander gespreksonderwerp en vraagt:

H Zeg Maria, hoe gaat het nu met het kindje, alles volgens het boekje?

M Ja mam, prima. Oh ja, dat is waar ook. Jos, er zat nog een enveloppe voor jou bij de post.

Ze graait even naar het stapeltje post dat op tafel ligt en trekt er een enveloppe uit.

M Ja, deze is het. Van de gym! Ik denk dat je volgende week mee mag gymmen.

J Puffen bedoel je zeker. Daar hebben jullie toch zo'n lol om steeds?!

H Of hijgen, hi hi

JM Nee Henriëtte, puffen!

Jos kijkt van de een naar de ander en weet niet wat hij ervan moet denken.

Einde zichtversie...

in totaal 40 pagina's